

Nr 1546

Av herr **Sjönell m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 178, med förslag till förordning om ändring i förordningen (1941: 251) om särskild varuskatt, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1327 i Första kammaren)

Kungl. Maj:ts proposition 1970: 178 innehåller förslag innebärande att den särskilda varuskatten på choklad- och konfektyrvaror läggs om från nuvarande värdebeskattning till en viktbeskattning med en enhetlig skattesats om 2 kr. 20 öre per kg av varans vikt inklusive detaljhandelsemballage. Vidare föreslås viss ändring av beskattningsområdet samt motsvarande ändring beträffande utjämningskatten. Ändringen avses gälla från den 1 januari 1971.

I samband med remissbehandlingen av 1969 års punktskatteutrednings betänkande har framkommit att den kritik som riktas mot nu gällande värdebeskattning omfattas av alla berörda, såväl myndigheter som skattskyldiga inom handel och industri. Förutsättningarna för en teknisk omläggning av den särskilda varuskatten för choklad- och konfektyrvaror synes därför vara gynnsamma.

I anslutning till remissbehandlingen har vidare framkommit stor enighet vad gäller såväl omfattningen av det skattebelagda varuområdet som principen att låta den gällande värdeskatten ersättas med en viktskatt. Däremot går meningarna isär vad gäller utformningen av skatten. Utredningen har hävdats att en enhetlig skattesats för alla varor ger påtagliga fördelar, främst från administrativa synpunkter, medan från branschhåll i allmänhet hävdats att en differentierad skatt, med en skattesats för sockerkonfektyr och en annan för chokladvaror, skulle åstadkomma mindre strukturella förändringar med utgångspunkt i dagsläget. Också utredningen framhåller att »det är uppenbart att en differentierad viktskatt totalt sett skulle närmare ansluta sig till den gällande värdeskatten än en enhetlig viktskatt. Ser man till hela varusortimentet kan det dessutom med visst fog hävdas, att en enhetlig viktskatt skulle gynna de genomsnittligt dyrare chokladvarorna, eftersom viss del av den skatt som nu belastar dessa kan sägas bli överförd på de i genomsnitt billigare sockerkonfektyrerna. Dessa skulle få en högre skattebelastning än vad som svarar mot priserna och nuvarande värdeskatt.»

Departementschefen pekar i propositionen på att utredningen med stöd av inhämtade prisuppgifter kunnat visa att den dominerande delen av inom landet tillverkade chokladvaror och sockerkonfektyrer faller inom samma prisområde, vilket anses utgöra starkt skäl för en enhetlig viktskatt.

Enligt vår uppfattning är det ingalunda visat att så är fallet. Vi vill erinra om att

konfektyrvaruskatten tidigare prövats av riksdagen och att särskilt erfarenheterna från 1950—1951 tydligt visar att priskänsligheten på varuområdet är mycket stor. Prisspridningen i det omfattande sortimentet varierar från några kronor till flera tiotal kronor per kg. Ingen normalkurva med koncentration kring medelvärdet kan visa att här inte skulle uppkomma stora strukturella förändringar i anledning av en enhetlig viktsskatt.

Eftersom svensk sockerkonfektyr- och chokladindustri har nått en hög grad av specialisering, ett förhållande som samtidigt gäller för importföretagen, anser vi att strukturella förändringar bör undvikas och att verkningarna bör begränsas till de tekniska förhållanden som avsetts. Redan risken för driftinskränkningar eller företagsnedläggelser inom den specialiserade sockerkonfektyrindustrin anser vi i nuvarande läge vara skäl nog att inrätta den nya viktsskatten så att den så nära som möjligt ansluter till den rådande marknadsstrukturen. Detta så mycket mer som sockerkonfektyrindustrin omfattar relativt sett mindre företagsenheter med förläggning till orter där verksamheten på ett önskvärt sätt bidrager till sysselsättningen. De större företagsenheterna inom chokladindustrin, vilka särskilt skulle gynnas av den enhetliga skatten, har i motsvarande mån förläggning till från sysselsättningssynpunkt heta områden.

I likhet med departementschefen anser vi att det i nuvarande statsfinansiella läge inte finns något utrymme för skattesänkningar. Det enda alternativ som tillgodoser såväl önskemålet om bibehållen statsfinansiell intäkt som önskemålet om oförändrad marknadsstruktur är den differentierade viktsskatten, en form som även av utredningen betecknas som realistisk. Vad gäller samstämmigheten på detta område inom Norden vill vi hänvisa till att Finland i praktisk tillämpning har ett system med tre skatteklasser för sötvaruområdet.

Vi anser att dessa två syften i första hand bör uppnås till priset av ett begränsat merarbete vad gäller skattens administration. Under alla förhållanden är dessa samhällets åtaganden mindre än de åtaganden som uppkommer vid driftinskränkningar och företagsnedläggelser.

Beträffande skattesatsernas storlek vid differentierad skatt har utredningen konstaterat att med utgångspunkt i inhemska varor borde desamma kunna bestämmas till 1: 80 kr./kg för sockerkonfektyrer och till 2: 70 kr./kg för chokladvaror. Genomsnittet för importvaror ligger lägre. Skillnaden i genomsnittlig belastning uppgår under en följd av år i båda fallen till ca 1 kr. Med utgångspunkt i oförändrad statsfinansiell intäkt (2: 20 kr. \times 76 000 ton) 158,4 milj. kr. borde, enligt vår mening, skattesatserna bestämmas med nära anslutning till genomsnittet för respektive område eller med 1: 50 kr./kg för sockerkonfektyrer och 2: 50 kr./kg för chokladvaror, vilket förväntas ge en intäkt (1: 50 kr. \times 38 000 ton, 2: 50 kr. \times 38 000 ton) i storleksordningen 152 milj. kr. Denna intäkt kan med hänsyn till den nära anslutningen till rådande marknadsförhållanden anses garanterad, medan den enhetliga skatten vid ett antaget konsumtionsbortfall på 20 % endast lämnar ca 130 milj. kr.

Vad slutligen avser frågan om beskattningsvikt har föreslagits varans vikt in-

klusive detaljhandelsemballage, en vikt som i genomsnitt motsvarar 107 % av nettovikten. I Danmark, Finland och Norge utgår skatterna på choklad- och konfektyrvaror på varans nettovikt. Anledningen att här likväl föreslå beskattning av varans vikt inklusive detaljhandelsemballage har i första hand angivits vara överensstämmelse med de förhållanden som gäller för den särskilda utjämningskatten.

Emellertid torde utvecklingen inom en snar framtid, främst på tullprocedur- och livsmedelsstadsgeområdena, leda till att endast hantering av varans nettovikt blir praktiskt möjligt. Frågan om bruttovikt eller nettovikt som beskattningsform bör tagas under omprövning i samband med att nya livsmedelsstadgan träder i kraft.

Med hänsyn till att konsumentemballaget främst tjänar syftet att överbringa varorna i fullgott skick till konsumenten finns det, enligt vår uppfattning, motiv för att lämna konsumentemballaget utanför den påverkan som den särskilda varuskatten åstadkommer.

Med stöd av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av propositionen 1970: 178 måtte besluta

1. att den särskilda varuskatten för choklad och konfektyrer utformas som en differentierad viktskatt och att skattesatserna med hänsyn till nuvarande och tillkommande beskattning fastställs till 1: 50 kr./kg för varor hänförliga till tulltaxenumren 17.04 (sockerkonfektyrer) och 21.07 (sockerfria konfektyrer) samt till 2: 50 kr./kg för varor hänförliga till tulltaxenummer 18.04 (chokladvaror);

2. att till utgångspunkt för viktbeskattningen tages varans nettovikt;

3. att riksdagen därest dessa förslag inte vinner bifall i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att frågan om skattens ovillkorliga knytning till nuvarande statsfinansiella intäkt prövas, i syfte att få till stånd en enhetlig skatt om högst 1: 80 kr./kg.

Stockholm den 17 november 1970

Bengt Sjönell (cp)

Arne Persson (cp)
i Heden

Arvid Enarsson (m)

Anders Jonsson (fp)
i Mora

Rolf Clarkson (m)

Ingrid Sundberg (m)

Carl Eric Hedin (m)